

# Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novák-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

## Grof Wurmbrand ostane liberallec.

Že je dognana reč, da je grof Wurmbrand zopet naš štajarski deželni glavar. Saj pa se je dunajski vladi tudi močno prikupil, ko je svoj lastni predlog o podeželenju zavarovanja proti ognju pokopal v državnem zboru. Sicer se je nekoliko protivil, ali ko mu je grof Badeni rekel »aut — aut«, udal se je Wurmbrand in dobil je zagotovilo, da postane zopet dež. glavar štajarski.

Nekateri naši politični nasprotniki so trdili, da se je grof Attems, sedanji deželni glavar, moral umakniti grofu Wurmbrandu na ljubo Slovencev. Toda Slovenci smo zoper to besedičenje protestovali zopet in zopet, ker je grof Wurmbrand nam Slovincem in sploh štajarskim kmetom nevarnejši kakor grof Attems. Grof Wurmbrand je star nemški liberallec, da steber nemškega liberalizma na Avstrijskem.

Kako vnet pristaš nemške liberalne stranke da je grof Wurmbrand, to je zopet pokazal v svojem govoru v državnem zboru, ko se je razpravljalo o ministerskem svetu in dispozicijskem zakladu. »Liberalizem, je rekel, je izvršil ustavo, zagotovil enakost državljanov in posameznikov, pospešil kulturni napredek. Toda to se more očitati liberalni stranki, da je prezrla različnost stanov in posameznih dežel. Ona ni ustvarila okvirja, v katerem bi se mogle razvijati posamezne narodnosti. Zasluga liberalne stranke pa je, da je svoje moči žrtvovala v korist državi.«

Na ta slavospev na čast liberalizmu je takoj istega dne grofu Wurmbrandu odgovoril v državnem zboru odličen katoliški poslanec, baron Dipauli. Ker je Wurmbrand govoril tudi o nazadnjaških strankah, zavrnil ga je Dipauli, da dandanes ni nazadnjaških strank, ker je nazadnjaštvo danes nemogoče. Klerikalno nazadnjaštvo je le prazna fraza; kajti klerikalci hočejo le uresničiti pravilo: Dajte Bogu, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega. Liberalna stranka je pač začela uresničevati državni pojem, toda na stroške družbe. Zamenjala je versko s politično prostostjo ter tako izkopal prepad med državo in cerkvijo.

Tudi z ozirom na ljudske šole izjavil je baron Dipauli v imenu vseh avstrijskih katoličanov: »Klerikalci« niso proti podržavljanju ljudske šole, toda vedno se bodo upirali poskusom, da bi bila šola politično vprašanje. Krščanski prebivalci želijo, da je vzgoja verskonravna, ker le taka vzgoja more koristiti ljudstvu in državi. Končno je govornik opozoril vlado, naj strožje pazi na socijalistično časopisje, ki med ljudstvom širi brezverstvo, ter naj kaže odločnost proti ogerski vladi pri sklepanju nove pogodbe. —

Tako je grof Wurmbrand lahko slišal, kaj da želijo avstrijski katoličani, torej tudi štajarski, in kako se vedno sodijo o liberalizmu. Liberalizem po-

jema, da bode v kratkem mrlič. In ni ga škoda, ker je liberalizem v Avstriji v prvi vrsti služil velikemu kapitalu in ponemčevanju. Ustvaril je svobodo, ki je koristila židom in raznim sleparjem, skoro pa ugonobila obrtnika in kmeta. In grof Wurmbrand še nadalje ostane liberallec? Naj, toda to na glas povemo, da njegovega imenovanja deželnim glavarjem štajarskim se nikakor ne veselijo ne slovenski, ne nemški kmetje, to je ogromna večina prebivalstva, ampak samo liberalci.

## Kdo ovira enakopravnost Slovencev v šoli, uradu in javnem življenju?

(Govor poslanca dr. L. Gregorčca v državnem zboru dne 5. dec.)

Visoka zbornica! V vladnih listih sem večkrat bral stavke, katerih pomen je naslednji. Našemu sedanjemu ministerskemu predsedniku se je marsikaj posrečilo, kar se njegovim mnogim prednikom ni posrečilo in jim je bilo zadržano, na pr. volilna preosnova, civilnopravna preosnova, davčna preosnova, nova domovinska postava, morda tudi postava o kmetijskih zadrugah itd. Iz tega še sklepajo prijatelji ministerskega predsednika, da se sme upati, da se mu bode še posrečilo, nadaljnja važna vprašanja rešiti, na pr. pogodbo z ogersko državno polovico, konec narodnostnega prepira. Rad bi nekaj besedij spregovoril o pogodbi z Ogorsko, ali da svoj govor okrajšam, se temu odpovem in hočem govoriti samo o narodnostnem vprašanju.

Gospoda moja! Neovrženo je, da se jezikovno in narodno vprašanje prej ko slej mora rešiti. To vprašanje se ujema z dejansko narodno enakopravnostjo vseh narodov in njih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju, da se odstrani narodni prepir in se naredi narodni mir. Važnost tega vprašanja se je tudi nedavno v tej visoki zbornici pripoznala o posvetovanju nujnega predloga Pacákovega. Nujnost tega predloga se je kajpada odklonila, stvar pa se je pripoznala. Reklo se je sicer, da ta predlog ni času primeren, razprava pa je nasprotno dokazala. Prvokrat se je o jezikovnem vprašanju razgovarjalo mirno, stvarno in prijazno. Spoznalo se je, da nam je ljubi mir ljubši, kakor da se nadaljuje srditi, končno pa vendar nekoristni prepir. Tudi vodje združene levice so govorili o dolžnosti miru, da je treba izdati jezikovno postavo. To so sama vesela znamenja, da se torej vendar enkrat približujemo koncu 30 letne jezikovne vojske, da se, kakor v Švici in Belgiji, tudi pri nas posreči, napraviti narodni mir in da bode tudi pri nas vsakomur mogoče, bodisi Nemec, Slovan, Italijan ali Rumun, izvrševati svoje naravne državljanske in politične pravice v lastnem jeziku in kot podanik občeovati s sodišči in upravnimi uradi v svoji materin-

ščini. Te zanimive razprave se je od Jugoslovanov udeležil dr. Ferjančič in naglasil posebno potrebo, da se mogoča sklenitev miru naj ne omeji samo na dežele češke krone, ampak raztegne na vse dežele, zlasti na one, v katerih bivajo Jugoslovani, in da se jezikovni odnošaji uredijo v smislu § 19 državne osnovne postave.

Jaz se s tem popolnoma strinjam in bi danes prav za prav rad samo dopolnjujoč govoril o onih uzrokih, ki so dozdej pri nas Jugoslovanih ovirali izvršitev člena 19 državne osnovne postave in jo bodo tudi v bodoče ovirali, ako se ti uzroki ne bodo srčno s poti spravili. — Gospoda moja! Zadnje ljudsko štetje dokazuje 1,200.000 Slovencev. Okoli 60.000 Slovencev se je leta 1866. izročilo Lahom, skoro toliko jih biva na Ogerskem, mnogo tisocev pa so pri ljudskem štetju zaplenili, torej šteje naš narod okoli poldrugi milijon duš, je najmanjši vseh slovanskih narodov, vendar pa najčastitljiviši. Kajti v staroslovenskem jeziku sta učila in pisala slovanska sv. apostola Ciril in Metod, ustanovnika slovanske književnosti in krščanske omike. V tem starem slovenskem jeziku se še danes obhaja najsvetejša skrivnost krščanstva, namreč mašna daritev; toda naše ljudstvo je to pozabilo. Vsled neugodnih časov smo prišli med tri mogočne, zmagovalne narode: Nemce, Lahe in Madjare.

Že pred več nego 1100 leti smo zgubili državno neodvisnost. Z drugim slovanskim svetom smo si v zvezi le na jugovshodu po Hrvatih. Nedostaje nam vsaka cerkvena in politična celokupnost, razdeljeni smo na dve nadškofiji in osem upravnih pokrajin, v katerih nas, izvzemši Kranjsko, tlačijo večine narodnih nasprotnikov. Nismo imeli nobenega plemstva, nobenega meščanstva, končno smo postali majhen, tujim fevdnim gospodom podložen kmečki stan in naš jezik se je glasil samo v kmečkih hišah. Celó duhovništvo nam je bilo tuje, bilo je nemško ali laško. Zdelo se je, da je narod zgubljen, toda zdelo se je samo tako. Slovenski kmet je ohranil in obranil zadnje iskre narodnega ognja, dokler ni narodna misel Evrope prehodila. Narodna misel je zavzela v kratkem času ves slovenski narod in ga vzbudila k novemu narodnemu življenju. Iz lastne moči, po lastnem trudu smo začeli neizrekljivo zanemarjeni jezik čistiti, njegovo razmerje do drugih slovanskih jezikov določevati, novo narodno književnost ustanavljati s spretnim časnikařtvom. Nastalo je slovensko razumniřtvo, zdaj študira toliko slovenskih mladeničev na srednjih in velikih šolah, da, ko bi bilo v naši moči, bi lahko v vseh upravnih službah na Slovenskem nastavili svoje ljudi. Nastalo je tudi slovensko meščanstvo, kajti skoro vsa kranjska mesta, tudi deželno glavno mesto Ljubljana, imajo slovenske zastope. Dalje so od nas ustanovljene slovenske hranilnice in posojilnice nas rešile pritiska tujega kapitala. To smo v primeroma kratkem času dosegli brez tuje pomoči, brez državne podpore, večkrat proti volji države in v vojski z njenimi služabniki.

Pri tem so nas naši narodni nasprotniki vedno napadali, zaničevali in preganjali. Zakaj pa to danes pravim? Da dokažem, da je slovensko ljudstvo čvrsto in krepko ter vredno, biti jednakopraven ud med avstrijskimi narodi. Vendar pa se temu ljudstvu odreka, kar vsem narodom državna osnovna postava jamči, in zakaj? Predno na to odgovorim, še eno misel! Slovenski narod je res najmanjši od vseh slovanskih narodov, ali prvi, ki je prišel pod žezlo vladarske hiše Habsburške. Več nego 600 let služimo tej vladarski hiši zvesto in požrtvovalno, kakor ne kmalu kak drug narod cesarstva. Plačujemo davek, dajemo vojaških novincev primeroma ravno toliko, ko Nemci in Lahi.

Zakaj pa z nami v narodnem oziru drugače ravna, kakor s temi, zakaj nam to zadržujejo, kar se drugim

tako radovoljno deli? Zakaj nam našo 600 letno zvestobo plačujejo z najkrutejšim nasilstvom na narodnem polju? Kdo je tega kriv? Morda krona? Ne, ona hoče mir. Morda narodi, ki so naši sosedi? Pravim: Ne, kot taki ne, ampak posamezne njihove stranke, in zdaj bom odgovoril: Pravim, glavna krivda, da se pri nas Slovincih ne izvede člen 19, zadeva nemško-liberalno stranko, od nje odvisna ministerstva in vladne uradnike.

(Dalje prih.)

## Cerkvene zadeve.

† Janez Vraz, bivši nadučitelj.

Moj oče so se narodili dne 23. marcija 1811, leta 1827. so postali podučitelj v Jarenini, l. 1830. pri Sv. Lenartu v Slov. gor., l. 1836. nadučitelj pri Sv. Lovrencu pri Ptuj in leta 1842. nadučitelj pri Sv. Marjeti ob Pesnici, kjer so učili 36 let, do leta 1880., ko so stopili v stalni pokoj in postali častni srejnčan. V vsem so bili učitelj 53 let, torej več, nego pol stoletja.

Bili so pravi učitelj, ljubeč mladež, ko svoje lastne otroke; verni učitelj so bili, učeč v besedi in dejanju, kazaje na življenje svetnikov, iz kojega so odlomke vsaki dan brali ter to potem podajali otrokom. Bili vsaki dan v cerkvi pri sv. maši. Ako so se kdaj sešli z milostnim škofom, nikdar niso opustili, da ne bi prosili višjepastirskega blagoslova, duhovnike so častili, ljubili, iskali. Sv. rožni venec jim je bil vedni spremljevalec, sploh bili so z vsemi ljubeznivi. Do svojega pokoja so bili vedno cerkveni organist.

Zadnjič so bili v postelji 16 tednov, dasi niso čutili nobene bolezni ali kakih bolečin, dali se večkrat prevideti s sv. zakramenti za umirajoče, dočakali so redko starost 86 let. Prej zmiraj veselega zdravja, so zahtevali na zadnje sami mrtvaško svečo ter so mirno zaspali v Gospodu dne 2. decembra po noči ob 11. uri. Sodijo, da jim je delež med svetniki.

Srčno hvalo sem dolžen onim, ki so se pogreba udeležili dne 5. decembra, in sicer prečastitemu gospodu kanoniku in stolnemu župniku, ki so blagovolili v cerkvi imeti govor za rajnim očetom ter voditi pogreb, č. g. župniku domačemu za vse dobrote; dalje gospodom učiteljem, ki so rajnemu očetu mnogobrojno skazali zadnjo čast ter ganljivo peli pri hiši, v cerkvi pri sv. maši in na gomili; slednjič vsem znancem za spremljevanje do mirodvora. Vsem prijateljem pa priporočam rajnega očeta v pobožni spomin. Sveti jim večna luč!

Župnik J. Vraz.

## Gospodarske stvari.

Slovenec k Slovencu, kristjan h kristjanu!

Ko bi mogel ta klic zakričati tako glasno, da bi ga slišali vsi Slovenci od tužnega Prekmurja do obal jadranskih, pa od strmih gor koroških do vinorodne Hrvaške; zraven pa bi mogel učiniti, da klic ne bi ostal »glas upijočega v puščavi«, temuč se povsod dejanski spolnjeval, storil bi s tem slovenskemu narodu velikansko dobroto. Izginil ali utihnil bi ošabni tujec, ki moti nevedno ljudstvo in seje razpor; umolkniti bi moral tudi vsak slovenski janičar, ki se štuli sedaj s tujim perjem in pajdaši se s tujcem! S kratka, ta edini klic bi lahko napravil toliko zaželjeni čudež, spraviti od nas borbe in neslogo, ter zjediniti naš narod pod jeden prapor!



Ako me vprašaš, dragi čitatelj, kdo je kriv, da med slovenskim ljudstvom ni miru, temuč veden prepir? Odgovarjam ti naravnost: Mi vsi Slovenci smo temu krivi! Mi vsi namreč gojimo na lastnih prsih črva, kateri dan na dan gloda jabelko sloge in zadovoljnosti med nami. Tak črv je vsaki tujec, ki, nasičen in odebeljen od slovenskega kruha, maha sedaj po tem le ljudstvu, med katerim se redi. Njega posnema žalibog marsikateri domačin, kateri s tem izda slovensko mater, ker zaničuje vse, kar je njenega. Proč z njima, in zasijalo nam bo solnce miru in pravice!

Rekel sem, da vsi smo krivi tega ptujega greha, ker redimo tujo ošabnost in domačo prevzetnost. Žalibog da ne morem te besede preklicati. Le poglejmo naše nasprotnike, od debeluhastega odvetnika do jezikavega kramarja, od česa se neki živi ta sodrga? Od žuljev svojih rok gotovo ne, ker dela se izogiblje, temuč živi in pita jo nevedno ljudstvo naše. Pravim nevedno, s tem pa ne mislim samo priprostega kmeta, temuč izvzeti ne morem tudi izobraženih. Kar nosi kože nemškutarije pri nas, spada večinoma obrtnemu in trgovskemu stanu. In ta dva stanova sama ob sebi ne moreta živeti, temuč njun živelj izhaja od drugih stanov. Odpade-li ta živelj, stajala se bosta ona, enako rosi, kadar prisije gorko solnce!

Morda si misli kdo, te besede mi narekuje golo sovraštvo ali zavist. Nikakor ne, ampak edino posnemanje naših nasprotnikov. Oni se povsodi drže označenega gesla: Svoji k svojim. Od mnogih naj navedem le jeden vzgled: V Slov. Gradcu biva že dolga leta pošten moč, Avg. Günthner, kot svečar, medicar in gostilničar. Ime mu je sicer nemško, ali kdor moža pozna, vé, da je poštenjak, kakor kristjan, tako tudi kot prijatelj našega ljudstva. On je pri zadnjih deželnozborskih volitvah storil velik greh, takšen, da so si ga nasprotniki na večno zapomnili, namreč nastopil je kot kandidat naše stranke. S tem pa je dregnil v sršenovo gnezdo, da so nasprotniki nakrat pretrgali vse zveze z njim. Mož čuti škodo v svoji obrti, ker se je pokazal poštenjaka, in kdo mu je dolžen jo povrniti? Nihče drugi, nego ta, za katerega pravice se je on postavil, ta pa je slovenski narod! Kar mu nasprotniki hočejo škodovati, to naj mi popravimo, da si ohranimo ta steber!

Blíža se nam čas, ko se bodo naše cerkve za čast božjo oskrbele z novimi svečami. Ta dar polaga, evangelijski udovi enako, na oltar naše revno ljudstvo. Torej Bog hoče daru od našega ljudstva, mar ni tudi njegova volja, da ta predmet žgavne daritve izdeluje krščanska roka? Ali morda ne greš v tem nekatere župnije, oziroma njih predstojniki, ki naročujejo takšno blago pri tujcu, dostikrat pri nekristjanu? Gotovo to ni volja božja, pa tudi narodova ni, da bi se tujec z njegovimi darovi podpiral!

In kateri obrtnik pa se bo še upal na svetlo za naše pravice, ako vé, da gre s tem v lastno pogubo? Gotovo je to največja krivda naša, da ne podpiramo svojih obrtnikov ter s tem jim ohranimo narodni ponos! Popravimo to v prihodnje, da si vzgojimo tako rekoč tudi v tem stanu lastne sinove, Bogu na čast in narodu v prid!

Pohorski.

**Sejmovi.** Dne 19. decembra v Teharjih in Brezicah. Dne 21. dec. na Laškem. Dne 24. dec. na Bregu pri Ptuj (za svinje.)

## Dopisi.

**Z Remšnika.** (To in ono.) Prijetno mrzlo vreme imamo na Remšniku. Pri Sv. Pongracu in sploh po

Radlu je prijetno in spomladna toplota. Sneg je skoro zginil, le na zavrtih krajih bo ležal do marcija. Letina ne bi bila slaba, ako bi nam bil veter prizanašal, ki je več ko polovico zrnja iz snopov strosil. Toča še ni toliko škodovala, pa le veter je polovico iz klasovja otepel tako, da je njiva bila popolnoma zelena kakor, kjer se naseje. Krompir, v pešnati zemlji in ob pravem času okopan, bil je lep. Živinska bolezen na gobcu in na parkljih je v tem okraju napravila nekako denarno sušo. Tudi lesena cena je letos slaba. Šilhar bi radi drago prodali, pa ker je le precej rezen, se dobi po 17 do 20 kr. liter. Pripoveda se, da ne bo trpežen, posebno kateri je rano pobran, kajti ob Terezijinem okoli 15. oktobra bile so jagode tako trde, da bi lahko ž njimi mesto svinca zajce streljal; torej ni mogoče misliti na prav dober in okusen šilhar. Vetrov je bilo sicer veliko, a ne v pravem času; če pa šilharski vinogradi ne dobijo toplega vetra meseca septembra, oktobra, je vino kislo in slabo, netrpežno. — Na Remšniku že 15 let ni bilo g. kaplana, torej le eno sv. opravilo ob nedeljah in praznikih; letos pa smo bili tako srečni, da so prišli g. Valentin Krajnc zopet k nam, kjer so bili pred 20 leti skozi pet let kaplan. Veselje so nam napravili, ker imamo zdaj dvojno sv. opravilo, da lažje vsi pridejo k službi božji, vendar žalost nas navdaja, ker so hudo zboleli, v nedeljo le komaj sv. opravilo imajo.

**Iz Lesičnega pri Pilštanju.** (Različne stvari.) Prve dni decembra smo pokopali na Pilštanju najstarejšega moža naše župnije, Janeza Žureja z Gubnega. Rojen je bil pokojnik leta 1800, dne 14. decembra, torej malone 96 let star. Živel je celo življenje zmerno in četrto zapoved je na tanko spolnjeval. — Vina imamo še v naši župniji zelo veliko, a kupcev nam manjka. Sicer je prišel neki trgovec iz Maribora in je pobral vso hujšo belo kiselico, a rudeče in slajše je zavrgel. Pred kakimi 14. dnevi bil je tukaj tudi žid iz Šopronja na Ogerskem in je pokupil, kar je bilo kislejega in cenejega. Plačeval je po 5 gld., nič več in nič manj, bodisi vino kakoršnokoli. Ostala pa so nam še boljša vina, sicer bolj »friška«, a vendar pristna in zdrava. Ubogi vinogradarji težko pričakujejo kupcev, ker jim primanjkuje živeža in obleke. Pa le redko kdo zamore k nam priti, ker smo od železnice silno oddaljeni in ako še kdo kaj proda, težko do železnice spravi. Cesta čez Prevorje, Košnico v Šentjurij ob južni žel. bila bi krvava potreba za naš kraj, da bi se ljudstvo vsaj nekoliko opomoglo. Obžalovanja vredno je, da slavna okrajna zastopa kozjanski in šmarijski nekako po očimsko z nami ravna in v tej reči ničesar ne ukreneta.

**Iz Mozirja.** (Vrl mož preminol!) V soboto smo izročili materi zemlji obče ljubljenega tržana, gosp. Iv. Konečnika. Bil je mož bistrega uma in zdravega humorja. Ako si se hotel razvedriti, užil si pri blagem rajniku veselega razvedrila. Že nekaj let je bolehal na vodeniki; vest o smrti torej ni bila nepričakovana, a vendar je pretresla vse občinstvo. Ko je v sredo večer zadonel glas zvoná ter naznanjal, da se ponese presv. popotnica blagemu bolniku, ves trg je zablesketal v svetlih lučicah ter je procesija vernikov spremila g. duhovnika v hišo bolnika. Ta večer je pričal, da je prebivalstvo našega trga verno. — Veličasten je bil pogreb; udeležila se je šolska mladina, celi občinski svet, na čelu mu župan, g. Ant. Goričar, kot posebni rajnikov prijatelj; mnogo pa tudi drugih odličnjakov iz bližine. Z ljublim rajnim je legel v grob mož stare korenine, kakoršnih trg Mozirje le še malo šteje. Sveti mu večna luč!

**Iz Celja.** (»Národni dom«) bode v kratkem zgotovljen. Sicer se ne more gledé stavbe in dobrega ukusa nič oporekati, ali druga napaka je, katera se ne

sme zamolčati. Večinoma se obrtniške potrebščine pri tej stavbi iz dalnjega Gradca in Dunaja naročujejo. Poznam tukajšnjega obrtnika, kateri je že skozi 22 let kot Slovenec vedno v prvih vrstah, a zdaj se ga nikdo več ne spominja. Za dekoracijo gledališke dvorane ga ni domačina, naročili so si dragega dekoratérja in pozlatarja z Dunaja. Domačini nič ne znajo, namreč za Slovence, in tako pride, da nam naši nasprotniki večkrat dajo več zaslužka, kakor pa rojaki. Kaže se, kakor bi bilo vse zakleto proti domačim obrtnikom, samo nekaj možev je izvoljenih, kateri si bodo žepe napolnili, drugi še pa kostij ne dobijo od bogate mize. Vsled tega je razumno, da našemu obrtniku ni posebno prijetno pri srcu, če si to stavbo ogleduje. Ubogi trpin, vse ga zaničuje! Marsikateremu se je kazala na ptujem boljša bodočnost, ali iz ljubezni do mile domačije se je zopet domov podal, da bi med svojimi izvrševal svojo obrt, ali pregovor pravi: »Nehvaležnost je plačilo sveta.« Naj vendar enkrat za vse obvelja naše geslo: »Svoji k svojim!« Slov. obrtnik.

**Iz Ptuja.** (Slovenski zdravnik.) Dolgo željeni in pričakovani zdravnik se je vendar naselil pri nas. Odkar je odšel vojaški zdravnik, g. dr. Schiffner, bili smo v resnici v veliki zadregi radi zdravnika. No, sedaj je pomagano. Dobili smo izvrstno zdravniško moč v osebi g. dr. Bela Stuheca. Mesto, posebno pa slovenska okolica bi se naj rada posluževala pomoči mladega zdravnika, Slovenca, ki bode gotovo storil vse, da svoje dobro ime ohrani in si pridobi še večje zaupanje. Dotični zdravnik je tudi izurjen v ozdravljenju zob, kar je za naše mesto in za okolico, kjer pogrešamo zobozdravnika, posebno znamenito. — Kako ga črtijo naši tukajšnji Nemci, ali bolje, kako neljubo jim je, da je prišel v Ptuj zdravnik Slovenec, nam priča to, da še mu niti niso hoteli zaupati razpisanega mesta zdravnika v mestni bolnišnici, ki je bilo ravnokar razpisano, čeravno je bil g. dr. Stuhec edini kompetent. Šli so si iskat na Dunaj Nemca, ki bo neki prevzel v tukajšnji bolnišnici lečenje večinoma le slovenskih bolnikov. — Slovenci, zapomnite si to! Priporočamo vam torej kot vestnega zdravnika g. doktorja Bela Stuhca, stanujočega na Florijanskem trgu, št. 1, v I. nadstropju (v hiši gospe Poskoschill).

**Iz Dobove pri Brežicah.** (Kakoršno življenje, taka smrt.) V naši župniji v občini Rigonci je živel neki črevljár, Štefan Kovačič, samski. Za cerkev in sv. zakramente se skoraj nič ni zmenil. Ob nedeljah je vse zapil in če celo med službo božjo se potikal po krčmah. Vsi lepi opomini bili so pri njem bob v steno. Več let, tako so mi ljudje pravili, ni bil pri sv. spovedi. Prišel je sv. adventni čas, čas pokore. Dobri prijatelji so opominjali tudi njega, naj gre zdaj k sv. spovedi, posebno, ker že več let ni bil. »A, kaj potrebujem jaz spovedi? Jaz lahko doma molim; z Bogom bodeva že napravila!« In res napravila sta. Drugo adventno nedeljo je popival zopet po svoji stari navadi do polnoči, grdo je klafal čez sv. vero in duhovnike. Ves vrtoglav zapusti krčmo, namesto da bi šel proti domu, šel je ravno na nasprotno stran. Izgrešil je pot, zašel na njive, padel in obležal ter umrl. Drugi dan so ga našli šolarji na njivi. Bil je ves blaten. Na praznik Matere božje pa je bil prav tiho pokopan. Ljudje so si šepetali: »Kakoršno življenje, taka smrt!« — V sredo, dne 16. dec. je bila pokopana M. Gerjevič, žena velikega posestnika in usnarja iz Rigonc. Prejela je prav pobožno sv. zakramente za umirajoče, voljno trpela svoje bolečine. Bila je velika dobrotnica revežem. Tudi v cerkvi je dala marsikaj napraviti, med drugim je sama kupila dva prav lepa, velika lestenca ali lustra. Upamo, da se gotovo veseli v nebesih. Naj v miru počiva!

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so s patentom od dne 15. decembra sklicali na dan 28. decembra t. l. naslednje deželne zборе: štajarski, kranjski, goriški, češki, moravski, galiski, šlezijski in nižjeavstrijski. — Ruski poslanik v Carigradu Nelidov se je te dni mudil na Dunaju in pridobil našega vnanjega ministra, da bode Avstrija glede Turčije skupno postopala z Rusijo in Francijo. — V državnem zboru gre razprava o državnem proračunu gladko; točka o dispozicijskem zakladu je bila vsprejeta z dvetretjinsko večino. Božične počitnice se pa začnejo prihodnjo soboto, toda poprej še morajo poslanci dovoliti začasni proračun za mesec dni. — Umrl je predsednik gosposke zbornice, grof Trauttmannsdorf.

Gornje Avstrijsko. Nad sto kmečkih občin je že doposlalo ugovor proti postopanju mladih učiteljev ter izjavilo, da se popolno strinja z vodstvom katoliško-političnega društva.

Češko. Praški župan Gregor se je odpovedal županstvu, ker mu je potekla triletna doba. — Češko katol. društvo je sklenilo izdajati katoliški dnevnik in ustanoviti zvezo čeških katoliških učiteljev. — »Nemška napredna stranka« je izdala program, ki pa je res samo pogreto liberalno zelje.

Štajarsko. Pri dopolnilnih občinskih volitvah v Gradcu so v prvem razredu zmagali liberalci s pomočjo nacionalcev. — V nedeljo se je v Gradcu ustanovila »Krščanska kmečka zveza« za Srednji Štajar zoper vrlega Kalteneggerja. — V Köflachu se ustanovi katol. delavsko društvo.

Koroško. Na glavni shod Vincencijeve družbe v Celovcu je prišel tudi župan Neuner ter zahvalil družbo, ki toliko stori za mestne ubožce. — V Celovcu je oni dan prusak Prade, v Beljaku pa sta isti Prade in Prus Bley navduševala Nemce za vsenemštvo ali Prusijo.

Kranjsko. Ustanovila se je zveza kranjskih veterancev, ki začne z novim letom svoje delovanje. — Ljubljansko katol. delavsko društvo je v nedeljo priredilo shod v Kamni gorici. — Nove ulične in hišne tablice s slovensko-nemškim napisom so oni dan začeli v Ljubljani pritrtjati. Kdaj pa spodnještajarska mesta dobé dvojezične napise?

Primorsko. Da Slovenci v Gorici še vedno nimajo dostojne slovenske ljudske šole, tega je največ kriv namestnik Rinaldini, ki drži z lahoni celó zoper ministertvo. — Na tržaški gimnaziji se nekaj laških dijakov noče učiti avstrijskega zemljepisja. Zoper profesorja, ki jih je vsled tega grajal, so tako razsajali, da jih je bilo par izključenih.

Hrvaško. Za deželni denar se je kupila malovredna graščina Božjakovina in pa tisoč delnic hrvaške hipotečne banke. Vsled tega je v saboru poslanec baron Rauch ostro prijel bana Hedervaryja. Vladni pristaši pa tega niso mogli oprati, ampak so Raucha izključili od 30 sej.

Ogersko. Vlada se vedno bolj peča z mislijo, kako poddržaviti cerkveno premoženje, da duhovnike dobi popolno v svojo oblast. — V državnem zboru je neki Košutov pristaš naravnost zahteval, naj ima Ogerska svoje lastno vojaštvo. Tudi je prav po košutovsko grdil avstrijsko armado.

### Vnanje države.

Rim. Novi papeževi nunciji ali poslaniki za Pariz, Lizabono, Madrid, Monakovo in Haag se ta teden napotijo na svoja mesta.



Francosko. Koncem tega tedna se bode volila tretjina senatorjev ali udov gosposke zbornice. Vse stranke so seveda črez vse delavne, tudi socijalisti.

Nemško. V pruskem državnem zboru so katoliški poslanci vprašali vlado, čemu da se v Gornji Šleziji razpuščajo shodi, kjer se govori tudi poljski. Taka je pruska svoboda!

Rusko. Trgovinska zveza Rusije s Kitajem hudo peče zlasti kramarske Angleže. Pri tem jim ni samo za ugled, ampak tudi za denar. — V Moskvi in Kijevu so bili nedavno med dijaki in delavci veliki nemiri. Radi tega je samo v Moskvi 1200 dijakov zaprtih.

Turško. Avstrijski poslanik Calice ima pri sultanu velik upliv; kajti na prigovarjanje poslanikovo je sultan obljubil in potem pomilostil armenske jetnike. — V Macedoniji so Grki bržčas zastrupili skopeljskega metropolita ali nadškofa Metoda. Novi metropolit Ambrozij se zdaj niti ne upa v cerkev iz strahu pred Srbi.

Črnogorsko. V veljavo je stopila nova vojna postava, ki določa, da mora biti vojak vsak moški do 60. leta. Štiri mesece mora služiti v stalni, pet let pa v nadomestni armadi. Najvišji poveljnik stalne vojske je princ Danilo.

Špansko. Veliko veselje je ta teden vladalo po vsej deželi, ker je glavni vodja kubanskih ustašev, Maceo, padel v vojski, njegov tovariš Gombez pa sam sebe usmrtil. Toda ustaja na Kubi še s tem ni končana.

Severna Amerika. V Trentonu so Američani napadli okoli tisoč laških delavcev. Na srečo je posegla policija vmes. Mnogo je bilo ranjenih. Vlada Zveznih držav bode vsled tega gotovo še bolj otežkočila priseljevanje Evropecev.

## Za poduk in kratek čas.

### Leb-Kaméhn v Armeniji.

Leb-Kaméhn je še precej lep trg v Armeniji. Živijo v njem kristjani in Turki, a prvih je več, so olikanejši, pa eno napako imajo, preponižni, preskromni so. A Turčini, dasiravno v manjšini, so naduti, brezobzirni, morda leži to v krvi, morda zaradi svojega denarja. Istinite Turke bi še že prenesli, pa poturice, kristjane, ki so se poturčili, to so pravi vragovi. Resničen je pregovor: »Poturica gorja od Turka«.

Živi tukaj bogata poturica Mošnjak-beg, ki dela med nami velik nemir s svojimi v svoji trgovini nastavljenimi podložniki. Pri njem služi neki Mohamed Kirstek, ki zna sicer še dokaj dobro popravljati žrmlje po hišah, svetilnice snažiti in užigati, a ne, pusti tako lahko prilike, zasramovati kristjane. Tako jih je nedavno imenoval gjaure, gjaurske pse, tako, kakor bi pri vas imenovali vaši ljubeznivi sosedi, Nemci in nemčurji, vas »windische Hunde«.

Šli smo ga tožit h kadiju. Tukaj sta dva sodnika, kadija, starejši in mlajši. Oba sta rojena kristjana, a mlajši se je, kakor se sluti, poturčil, starejši pa je zelo sramožljiv in boječ. Bilo nas je menda pri kadiju mlajšem kakih 30, naše priče poštene, nasprotno prav malo poštene, ves dogodek, krivica tako jasna, da smo za gotovo pričakovali obsodbe Mohameda Kirsteka.

A kadi mlajši se je bal, silno bal Turka obsoditi, ter iskal kakšen še tako tanek las, da bi ga potegnil iz jame. Smilil se nam je, kako se je zvijal, kako so mu srage tekale preko učenega čela. Pride mu pametna misel: »Bratje, pravi, odidite za pol ure, potem se pa vrnite, da vam izustim razsodbo!« — Odidemo, mi polni upanja, nasprotniki pobiti. Mladi kadi se posvetuje s svojimi

knjigami, študira koran, vrže slednjič vse v stran, ter se napoti k staremu kadiju. Razloži mu svoje bridkosti.

Stari kadi posluša, misli in misli, gladi svojo belo brado, odpre svoja usta, ter tako govori: »Brate, stvar je zelo zasukana! Kristjanov ne moreš obsoditi, ker so nedolžni, Turka pa ne smeš. Le pomisli, kaj bi porekli naši višji, ki so skoraj sami Turčini. Pregarjali bi naju, odvzeli bi nama lestvico k višjim službam. Sicer sva tudi mi dva prav za prav razžaljena s tisto psovko »gjaurski psi«, — oba povesita sramožljivo svoje oči, — vendar pa zaradi občenega blagra naj ne bo nihče kaznovan. V tem smislu razsodi. Salem!«

Ob določenem časa se zopet vrnemo. Mladi kadi nas že čaka, zmagovito se mu svetijo oči. Začne: »V imenu našega presvetlega padišaha, kateremu daj Allah dolgo življenje, — vsi se s prekrizanimi rokami priklonimo do tal —, razsodim jaz vašo tožbo tako: Mohamed Kirstek se oprost, zaradi pomanjkanja »dokazov« in iz »drugih« uzrokov. Kristjan tudi ne bo nobeden kaznovan, a vsaka stranka naj nosi svoje stroške. Salem allejkum!« Bili smo odpušteni.

Slišali in čitali ste že gotovo mnogokrat o pravičnosti naših turških sodišč, evo vam tukaj nov dokaz! Turki in poturice so se nam krohotali. A mi? Mlajši so skripali z zobmi, ter rekali, da drugi pot si sami poiščejo pravice s pestjo in handžarji, starejši pa so je mirili, da ne sile rabiti, morda pa bodo višji kadiji v mestu Cilmegi vendar pravično razsodili. Tja smo se tedaj pritožili.

Kako bo ondi pritožba rešena, bodemo svoječasno poročali. Kaj ne, vi nas pomilujete v Avstriji? Kaj, ko bi pri vas kdo komu rekel gjaurski pes — toda pri vas ni gjaurov —, ko bi rekel »windischer Hund«, kaj ne, ta bi bil pri vas strogo kaznovan? Pri nas pa je žalostno. Tužna nam majka!

### Glas iz Bolgarije.

Prijatelj našega lista nam je pisal nekaj iz zanesljivega vira, kar bodo gotovo radi čitali bralci »Slov. Gosp.« Zakaj znati, kako se po svetu godi, mika vsakega zvedeti. — V Bolgariji se začenja zdaj zima, kakor pri vas na Slovenskem. Najsi je bilo po leti (7. avg.) vročine 47° C. v senci, postane skoro pri nas mrz in zima, da je »huš«, in to najbolj meseca prosinca. Tedaj piha tu čez vlaško-ruski, severovzhodni veter, da zamrzne reka Dunava, po kateri se sanke drvijo za sankami, kakor po gladki trdi cesti. Tedaj pa pridejo v bližino prebivališč naših volkovi, na katere se začenja lov. Kdor zna dobro in hladnokrvno streljati, gre na lov, in če pa bolje da ostane doma, ker volkovi niso plahi — zajei.

Vina se je tu pridelalo mnogo in sicer zelo dobrega in močnega. Pa vino, najsi je dobro in močno, je zelo po ceni, da se bodete čudili. Tukajšno vedro, katero drži 18 litrov, je mošta veljalo le 60 stotink, kar je pa komaj 28 kr. av. denarja. Kaj ne, če bi ga Slovenci imeli po tej ceni — dali bi menda vendar slovo nesrečnemu žganjepitju, katero je strup za telo in dušo, in ugonablja mili slovenski narod! V Avstrijo se pa to vino ne pošilja zaradi prevelike carine (cola).

Na Slovenskem so žalostne politične razmere, ker se med seboj »kavsajo in ravsaajo«, in jih sosedi, nemški, laški in madjarski pisano gledajo in jim le škodujejo, kjer le morejo. Pa tudi na Bolgarskem je žalostno. Vlada pritiska na somišljenike in ti, kadar so pri vladnih jaslih, grabijo iz njih, da si napolnijo žepe svoje, po tem še le skrbijo — za Bolgarijo tužno, ne zmeneč se za slovanstvo. Ko so bile volitve, bili so hudi boji in kri je tekla. Kajpada se mnogo prikriva pri tem, pa kri vendar upije za maščevanje.

Armencev je polno zdaj tu. Zbežali so iz Carje-

vega grada in se jih je v Varni, Burgasu, Ruščuku naselilo čez 4000, po drugod pa še več. Krvoločen Turek jih preganja in kolje brez usmiljenja. Kakor vidite dosti-krat dolga polena drv na vozovih, tako so metali na vozove mrtve, med katerimi so bili še mnogi živi, ranjeni, ali po teh so udrihali Turki z debelimi gorjačami po glavi, trebuhu itd., udri po kristjanu, kakor mlatič z cepcem po snopu. Žalostno je to, da je človeka kar groza. Pa mnogo Armencev je tudi ničvrednih, imajo tajne revolucionarne družbe in zato morajo s takimi ničvredneži tudi dobri trpeti. Da bi se tako delalo z revolucionarnimi socijaldemokrati in framasoni — civilil bi ves neverni svet! Za danes dovolj odtod! ?

**Smešnica.** Od neke naročnice smo sprejeli te-le vrstice: Slavno uredništvo! Gledé na zadnjo, za ženski spol malo laskavo smešnico vsprejmite ta-le popravek, prav za prav dopolnilo: Vprašanje: Kdaj pa moški popolnoma molčijo? — Odgovor: Trinajsti mesec vsakega leta.

## Razne stvari.

**Domače.** (Najvišje potrjenje.) Svetli cesar so potrdili g. Antona Goričarja za načelnika in č. g. J. Dekortija za podnačelnika okrajnemu zastopu v Gornjem gradu. Istotako so potrdili č. g. Fr. Zdolška za načelnika in g. M. Apata za podnačelnika vranskemu okrajnemu zastopu.

(Vojaška vest.) V torek se je iz Maribora preselil g. generalmajor grof Nostitz-Rieneck v Krakovo, kjer je postal divizionér. Grof Nostitz je tukaj dajal kot general najlepši izgled vojakom in meščanom s svojim verskopobožnim vedenjem, posebno ko je tolikrat vsprejel očitno sv. zakramente.

(Javna zahvala.) Vsem čč. gg. kolegom raj. g. Alojzija Rožmana, ki so darovali svojemu tovarišu za nagrobni kamen 54 gld. 50 kr.; in g. Francu Sršenu, trgovcu v Ljutomeru, ki je podaril opeko za podstavo, tako da se je za nizko ceno (54 gld. 39 kr.) postavil blagemu rajniku primerno lep spomenik na ljutomerskem pokopališču, izreka v imenu Rožmanove rodbine prisrčno zahvalo — Jožef Ozmec, kaplan.

(Iz Šalovec pri Središču.) Volitev občinskega zastopa od dne 17. avgusta je od visoke c. kr. namestnije v Gradcu v vseh razredih ovržena. Pravega uzroka sicer ne znamo, ali morebiti zavoljo bolezni gospoda župana, ka-li? Bog ve, komu bode pri prihodnji volitvi svoj smejoči obraz Fortuna obrnila?

(Iz gornje Savinjske doline.) Ker je narodni trgovec, g. L. Schwentner v Brežicah založil šolske pi-sanke, katere je dež. šolski svet pripustil za šolsko rabo, bilo bi umestno, da jih upeljejo tudi naše šole; čemu denar siliti tujcu?

(Iz Gomilskega pri Celju.) V soboto je bila položena v rodbinsko rakev svakinja vojnega ministra Krieghammerja, rojena pl. Haupt.

(Morilca Fermeta), ki se je hlinil slaboumnega, poslali so iz Ljubljane zopet v Celje, ker so zdravniki spoznali, da je zviti roparski tiček popolnoma zdrav.

(Cerkvena vest.) Blagoslovljenje preslikane župnijske cerkve na Rečici se vsled smrti nepozabnega g. župnika, M. Sternada, preloži na Novo leto.

(Ogenj je v Peklu) pri Poljčanah upepelil na Device Marije, dne 8. dec. stan in gospodarsko poslopje M. Pahole, po domače »študent«. Zgorela mu je krma, slama, vozovi, obleka, 6 svinj in drugo. Hudi udarec zdaj v zimskem mrazu za družino in živino. Bil je sicer za-varovan — ali škode je še le 2000 fl. Neumorno so

branili naši pridni ognjegasilci pod poveljnikom g. Ivanušem in obranili sosedna poslopja. Hvala gre tudi mlademu Viktorju Belak. Žanetil je neki 9 letni fantek, ki je zjutraj klobuček iskal v krmi, v koji je spal, ter žigico zažgal. Hotel je gorečo krmo pogasiti, pa se hudo opeknel in moral v Maribor v bolnišnico. Nemarni oče je ubogega otroka usodi prepustil in šel v bolnišnico, zapuščen otrok pa postopal, beračil in spal, kamor je zadel. Vse gre v mesto, na kmetih pa je stiska brez podpornih društev.

(Književnost.) Narodni ilustrovani koledar za leto 1897. je izšel v tiskarni Dragotina Hribarja v Celju. Broširan stane 70 kr., krasno vezan pa 1 gld. — Družba sv. Cirila in Metoda je izdala E. Gangl-ovo spevoigro »Materine sanje«. Lepa knjižica stane 15 kr.

(V Celju je umrl) dné 14. decembra veleč. g. Florijan Kleine, kn.-šk. duhovni svetovalec, profesor in župnik v pokoju. Bil je vedno poseben prijatelj našega lista. Naj v miru počiva!

(Nesrečno žganjepitje.) V ponedeljek so našli v potoku pri Pongercih znanega žganjepivca Andrača mrtvega. Zmirom v mokroti v življenju in smrti. Takov konec je šnopsarjev in vendar svet ne pusti tega strupa. Bog se usmili vseh!

(Umrl je v Vuhredu) dne 13. dec. Franc Kovač, p. d. Brunčko, mnogoletni ud okrajnega zastopa marenberskega, kakor tudi večletni odbornik srenjskega in šolskega odbora pri Sv. Antonu in v Vuhredu.

(Umrl je) po dolgotrajnej in mučnej bolezni dne 15. dec. gospod Anton Freuensfeld, učitelj v Ormožu. Bil je vzgleden učitelj ter vnet narodnjak. Bodi mu zemljica lahka!

(Nesreča v kamenolomu.) Dne 11. decembra sta Ignacij Mithans in Jožef Ladinek v kamenolomu g. Janeza Franca v Ribnici z janitom nabila pečino, da bi jo razstrelila. Ker se smodnik ni užgal, začneta v dotično luknjo vrtati, na kar se sproži ter Mithansa ubije, Ladineku pa odtrga obe roki in grozno opraska po licu, da je ob oči.

(Nezakonska mati.) Dne 11. decembra so našli v Mariboru na desnem bregu Drave v vodi mrtvega novorojenega otroka, ki je imel na vratu kamen obešen. Nečloveško mater pa zdaj išče roka pravice.

(Osebna vest.) Slovenščine popolnoma nezmožni geometer v Ljutomeru, g. Moric Schreiber, je vendar premeščen in sicer v Muravo, na njegovo mesto pa pride iz Celja g. Janez Lieber.

(Nesreča v hosti.) Ko so dne 11. dec. Vincenc in Jožef Vrbnjak ter Franc Mlinarič v Vodislavcih pri Ljutomeru podirali hrast, padla je veja Vinc. Vrbnjaku tako nesrečno na glavo, ravno na sence, da je revež takoj mrtev obležal.

(Prošnja iz Ljutomera.) Učiteljstvo Franc-Jožefove šole priredi dne 20. dec. božičnico z razdelitvijo obleke in obuvala in dne 6. jan. 1897 tombolo v prid ubogih šolskih otrok. Obračamo se do vseh prijateljev šole in šolske mladine, osobito do gg. ljutomerskih rojakov z uljudno prošnjo, da naj blagovolijo to dobrodelno podjetje kolikor mogoče gmotno podpirati z božičnimi darili, v denarju ali blagu, in z darili primernih dobrotkov, katere s hvaležnostjo sprejema šolsko voditeljstvo.

**Društvene.** (Dijaški kuhinji v Mariboru) je daroval g. Fr. Gerec, veleposestnik in trgovec v Pišecah, 3 gld. Bog plati!

(V odbor »Celjskega pevskega društva«) so bili izvoljeni pri občnem zboru dne 12. dec. naslednji gospodje: Predsednik: dr. Hinko Šuklje, zdravnik; podpredsednik: Ivan Rebek, hišni pos. in ključarski mojster; tajnik: Franjo Jošt, knjigovodja posojilnice; blagajnik: Franjo Krajnc, učitelj; odbornika: Andrej Perc, notarski



koncipijent, Alojzij Terček, knjigovez. Namestnika sta gg.: Ivan Dobršek, odv. uradnik in Jakob Križman, strugarski mojster.

(Kat. podporno društvo v Celju) uljudno naznanja, da se žrebanje srečk ne bo vršilo dne 26. dec. 1896, temuče eno leto pozneje, ker še ima veliko srečk nerazpečanih.

(Bralnemu društvu v Dornavi) je daroval velečenjeni g. dr. Fran Jurtéla, deželni poslanec, 5 fl., za kar se mu izreka najiskrenejša zahvala.

**Iz drugih krajev.** (V Lankovicah) sta dne 12. dec. v premogokopu ponesrečila slovenska delavca Anton Potočan iz Celja in Janez Kotnik iz Stranic. Peščena zemlja se je na njiju udrila, in predno je prišla pomoč, sta bila oba že mrtva.

(V Št. Rupertu ob Rabi) se je v noči dne 10. dec. unel hlev gospe Hüblerjeve. Prvi so prišli gasit in pomagat ondi zdaj bivajoči kaznjenci iz mariborske moške kaznilnice pod vodstvom g. nadpaznika K. Kaiserja in g. paznika Ignacija Kumerja.

(Legar v Pulju.) Ko so začeli razkopavati stari rimski vodovod, je za legarjem zbolelo več delavcev, potem pa se je ta bolezen tako začela hitro širiti po mestu, da je zdaj že 900 bolnikov.

(Ponesrečil.) Pri Ober-Zeiringu na Gornjem Štajarskem je utonil dne 28. oktobra v močno narasli rečici »Pöls« kaplan g. Jožef Kapus, kateri je se domov

vračaje, pot zgrešil in ponesrečil. Istega so našli še le 12. dec. Ranji je pred poldrugim letom na Ponikvi prvo sv. mašo daroval. Naj v miru počiva!

(Hvaležen lovski tat.) Pred par tedni so v Westfalenu na Nemškem zapri nevarnega lovskega tatu. Toda upihal jo je iz ječe. Pretekli teden pa je dobil jetničar po pošti velik zavojček, v katerem je bila zavita jetniška obleka in v njej velik zajec. — Ubegli tat se mu v pismu zahvaljuje za vso ljubeznivost in obeta prvo srno, ki mu pride na muho, poslati gospodu sodniku v dar.

(Kuga v Indiji.) V Bombaju se kuga po vseh delih mesta razširja. Dne 9. decembra je zbolelo 55 in umrlo 37 oseb. Od početka bolezni je že 1126 oseb zbolelo in 804 umrlo.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pove radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse št. 1.

**Listič upravnštva:** Gg. naročnike uljudno prosimo, naj pri pošiljanju naročnine dostavijo številko z zavitka, ker nam s tem delo jako olajšajo. Oni gg. naročniki, ki so še zaostali z naročnino, naj storé kmalu svojo dolžnost.

### Loterijske številke.

Gradec 12. decembra 1896: 56, 51, 83, 69, 6  
Dunaj » » » 87, 15, 25, 14, 32

## Služba organista in mežnarja

se odda pri farni cerkvi Matere božje v Širjah nad Zidanim mostom. Lepo stanovanje tik cerkve, dohodki srednji. Prošnjiki naj se osebno oglase.

**Cerkveno predstojništvo v Širjah.**

1—2 Dragotin Gmeiner, župnik.

### Okič-evo

### tormentilsko milo iz Wörishofena

res izvrstno deluje. Po petdnevni rabi so se moje hudo razpokane roke čisto zacelile, ko sem popreje že dva meseca mazal in mazal, a ni čisto nič pomagalo. V moji družini se nobeno drugo milo za umivanje ne bo več rabilo.

Učitelj Albus iz Schramberga, Virmtemberg.

Zaloga se bodo povsodi ustanovile. Ponudbe se naj pošiljajo na urednika Okič-e v Wörishofenu, na Bavarskem. 3-3

## KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

**Stari konjak**, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco.

**Benedikt Hertl**, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

**Zaloga:** Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.  
Maribor: Al. Quandest, Gospoška ulica. 30

## JAKOB ŽNIDER,

2—3

akademijski kipar v MARIBORU, Reiserstrasse 23, (Kaschmannova hiša),

priporoča se visokočastiti duhovščini in drugemu slavnemu občinstvu v izdelovanje kipov in reliefov, naj si bodo iz lesa ali iz kamena ali iz sadre. Izvršitev umetniška, cena nizka.

### Na prodaj 1—2

je **hram** s tremi hišami, male štale, sadno drevje, dve njivi, 10 minut do cerkve. Ciglenca pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

### Priden mizarški učenec

se vzame pri Jakobu Dvorschag, Mellingerstrasse št. 9. v Mariboru. 1-2

### „Slovanska knjižnica“

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gld. 80 kr., v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

### „Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 gld. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič.

Naročila sprejema „Goriška tiskarna A. Gabršček“ v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici Marije Pristernik, Tegetthoffstrasse št. 13. 5-10

## Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolstnike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 16

## Vinograd in travnik 1-3

sta ceno na prodaj. Kje, pove upravnštvo.

## Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante. 13

Uradne in trgovske

## KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

## !!POZOR!!

Za izdelovanje mnogo žganj in likerov priporočam častitim gospodom trgovcem, oštirjem in kavarnarjem svoje najfinejše izvlečke (ekstrakte) iz svoje stare daleč sloveče tovarne.

**Recepte priložim zastonj**, kateri so tako zložno sestavljeni, da vsakdo, kateri zna čitati, najfinejše žganje ali likere lahko izdeluje. Naslov:

**Emanuel Allina,**

Fabrikant in Wien II., Taborstrasse 22.

6—6

**Tiskarna**  
**sv. Cirila v Mariboru**  
priporoča za

**BOŽIČNO DREVESCE**

**sv. najprimernejše darilo:**  
velja vezano 35 kr., vezano v polusnje z zlato obrezo 45 kr., vezano v usnje z zlato obrezo 55 kr.  
**Ključek nebeški** velja vezan 30 kr., vezan v polusnje z zlato obrezo 40 kr., vezan v usnje z zlato obrezo 50 kr.

**po pošti 5 kr. več.**  
Uporabimo si posebno opozorjati  
č. 9. katehete na te molitvene  
knjižice za mladino.

**Tovarna**  
**za krtače in čopiče**  
**Julija Fischbach-a,**  
poprej  
**Karola Ludwig-a**  
**v Mariboru na Dr.**  
izdeluje po ceni in pošteno različne  
krtače ali ščetki za trgovino, vojaštvo in za tovarne.  
Cenik zastoj in franko. 1-5

Maribor, dne 31. decembra 189.....

# Račun

izvršuje pri najuljudnejši postrežbi in najnižji ceni:

Plača se v Mariboru.

| D ne        | komad |                                                               |
|-------------|-------|---------------------------------------------------------------|
| januvar 14. | 2000  | <b>Zalepke</b> z nadpisom                                     |
| marcij 12.  | 4000  | <b>Memorande</b> na dolgo-kariranem papirju                   |
| april 8.    | 3000  | <b>Račune</b> 4 <sup>o</sup> pol pole na dveh straneh tiskano |
| oktober 23. | 500   | <b>Naslovnice</b> , velike, v dveh barvah tiskane             |

Skupaj av. velj. gld.

**Tiskarna sv. Cirila.**

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

**Tiskarna sv. Cirila**

v Mariboru, koroške ulice 5.

## J. Pserhofer-jeva lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“ Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

### J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice,

staroznano, lahko teločistilno domače sredstvo. Te kroglice so tiste, ki so že več desetletij znane pod imenom „J. Pserhofer-jeve kričistilne kroglice“ in se jedino pristne izdelujejo v lekarni „zum goldenen Reichsapfel“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Teh kroglic stane: **Jedna škatljica s 15 kroglicami 21 kr.,** **jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr.,** — Ako se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljativo vred: **1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr.** (Manj, kakor eden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva **„J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice“** in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

**Balzam za ozeblino J. Pserhoferja.** 1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.  
**Trpotčev sok,** proti razlizenju, ena steklenica 50 kr.

**Balzam za golšo,** 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

**Stolovi Kola-izdelki** izvrstnih krepčal za želodec in živce. 1 liter Kola-vina

ali eliksirja 3 gld.,  $\frac{1}{2}$  litra 1 gld. 60 kr.,  $\frac{1}{4}$  litra 85 kr.

**Britka želodčna tinktura,** (nekaj življenska esenca imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepa želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld.

**Balzam za rane,** 1 steklenica 50 kr.

**Tanokininska pomada J. Pserhofer-ja,** pospešuje izvrstno rast las, 1 škatl. 2 gld. **Zdravilni obliž za rane** bivšega prof. Steudela, 1 posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

**Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha,** domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.

**Razpošiljanja po pošti** se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

2—6

Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), stane poštšina dosti manj, kakor po povzetju.